

Bilaga 2, Omvärldsanalys för kultur- och fritidsnämnden

Verksamheterna inom kultur och fritid är, förutom ett folkbibliotek, frivilliga för kommunerna. Detta gör att offentlig statistik för jämförelser ofta saknas. I sin övergripande omvärldsanalys utgår bildningsförvaltningen från den sammanställning som finns för jämförande nyckeltal i Kolada, statistikdatabas för nyckeltal för kommuner och regioner, vilken presenteras nedan.

Sammanställningen visar hur resultat från Danderyds verksamheter står sig i förhållande till övriga Sverige. Grönt indikerar att resultatet ligger bland de 25 procent kommuner som presterar bäst och rött de 25 procent som presterar sämst.

	2018	2019	2020	2021	2022
Deltagande					
Aktiva låntagare i kommunala bibliotek, antal/1000 inv.	391	396	238	196	243
Lån från kommunala bibliotek, antal/inv	4,9	5,2	4,0	3,0	4,2
Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0-18 år	32,0	29,3	13,6	11,8	19,5
Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-17 år	10,3	9,4	8,4	6,6	9,3
Fysiska besök vid kommunala bibliotek, antal/inv	8,3	8,0	4,7	1,7	5,0
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år	61,5	64,7	60,4	57,6	
Elever i musik- eller kulturskola, 6-19 år, andel (%)	12,2	14,3	14,1	14,0	
Ämneskurser som erbjuds i musik- eller kulturskolan, antal ämnesområden	7	6	7	8	
Uppfattning					
Medborgarundersökningen - Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motions-anläggningar, andel (%)				82,7	86,0
Medborgarundersökningen - Bra utbud av allmänna träningsplatser utomhus i kommunen, andel (%)				65,9	81,4
Medborgarundersökningen - Bra utbud av belysta motionsspår i kommunen, andel (%)				80,2	85,2
Medborgarundersökningen - Bra utbud av bibliotekets aktiviteter (t.ex. bokklubbar, författarbesök, sagostunder, utbildning), andel (%)				83,2	83,5
Medborgarundersökningen - Bra utbud av böcker och tidskrifter i kommunens bibliotek, andel (%)				94,2	95,4
Medborgarundersökningen - Bra utbud av ställen (t.ex. träffpunkter) för äldre att träffas på i kommunen, andel (%)				63,8	63,9
Medborgarundersökningen - Bra utbud av ställen för unga att träffas på i kommunen, andel (%)				36,9	34,3
Medborgarundersökningen - Bra öppettider vid kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%)				83,2	89,6
Medborgarundersökningen - Det lokala kultur- och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (%)				39,1	35,7
Medborgarundersökningen - Kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet är bra, andel (%)				51,8	46,9
Resurser					
Nettokostnad fritidsverksamhet, kr/inv	1 805	1 810	1 799	1 912	1 948
Nettokostnad kulturverksamhet, kr/inv	974	960	906	952	1 090
Långsiktiga effekter					
Invånare 16-84 år med gott psykiskt välbefinnande, andel (%)			89,0	90,0	
Invånare 16-84 år med lågt socialt deltagande, andel (%)	7,0		6,0	8,0	

Invånare 16-84 år som känner sig stressade, andel (%)	16,0	16,0	16,0
Invånare 16-84 år som är fysiskt aktiva minst 150 min/vecka, andel (%)	75	75	75
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	84	83	84

Bildningsförvaltningens analys fokuserar på de utfall där Danderyd ligger bland de 25 procent kommuner med lägst resultat. Analysen görs utifrån den egna tidsserien i förhållande till övriga riket samt 2021/2022 års resultat i förhållande till Danderyds tio jämförelsekommuner (Lidingö, Lomma, Nacka, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Tyresö, Täby, Vallentuna och Österåker).

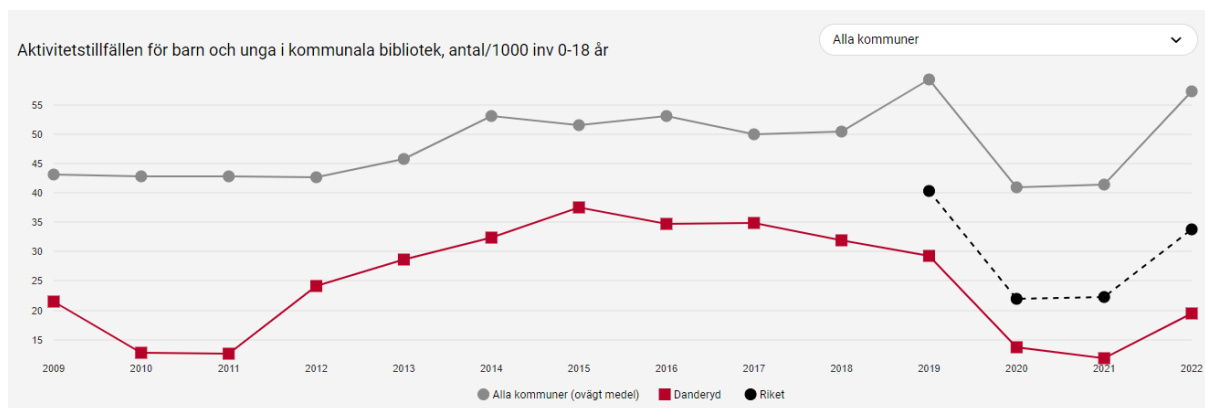
Nyckeltal för deltagande

När det gäller nyckeltal för deltagande visar 2022 års utfall för biblioteksstatistiken en huvudsaklig förbättring jämfört 2021. Den positiva utvecklingen tillskrivs att den fleråriga ombyggnationen, med såväl planerade som oplanerade stängningar av biblioteket i Mörby centrum är slutförd. Ombyggnationer fortgår fortfarande i och utanför Mörby centrum, vilket till del kan innebära en påverkan på besöks- och lånestatistik.

Kungliga biblioteket sammanfattar utvecklingen med att år 2022 innebar ett uppsving för alla typer av biblioteksverksamhet eftersom pandemirestriktionerna avslutades.

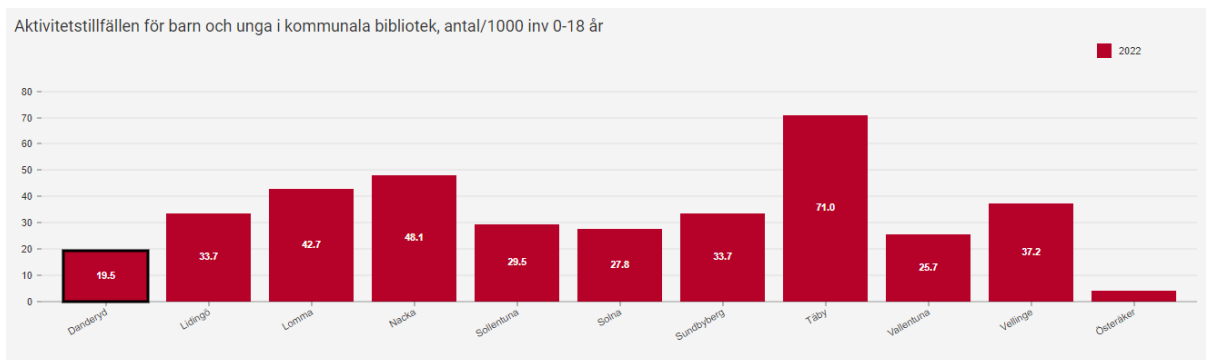
Trots en uppgång 2022 ligger fortfarande antal aktivitetstillfällen för barn och unga på Danderyds bibliotek bland de 25 procent kommuner med sämst resultat.

Aktivitetstillfällen för barn och unga i kommunala bibliotek, antal/1000 inv 0 - 18 år

Danderyds kommun följer i stort utvecklingen för alla kommuner (ovägt) samt riket. Dock ligger Danderyd fortsatt på en lägre nivå.

Antal aktiviteter för barn och unga har jämfört 2021 ökat med 62 procent. På biblioteken har det genomförts 165 aktiviteter såsom teaterföreställningar, författarbesök bokprat och bokcirkel. Statistiken för aktiviteter säger inget om antal deltagande barn och unga. Ett stort evenemang blir lika mycket värt som ett litet evenemang. Danderyds bibliotek hade under 2022 fjorton större teaterföreställningar som nådde 893 deltagare. I programutbudet fanns Barnens Kulturlördag med Drakar och Dragqueen och firande av Alfons Åberg på Stora scenen i Entrétorget i Mörby. Även biblioteken i Enebyberg, Djursholm och Stocksund har bjudit in förskolor och allmänhet till teaterföreställningar.

Bland jämförelsekommunerna hamnar Danderyds kommun 2022 på plats nummer 10 endast Österåkers kommun har färre aktivitetstillfällen. Danderyd har inte kommit tillbaka till den nivå som rådde innan pandemin. Detta kan delvis förklaras av att öppna förskolan i Stocksund, som var granne med biblioteket i Stocksund stängde hösten 2020. Påverkar gör även att öppettiderna på Stocksunds bibliotek sågs över 2019 då besparing gjordes. En halvtids bibliotekarietjänst drogs in vilket påverkat möjligheterna att erbjuda aktiviteter. Biblioteket i Enebyberg påverkades på motsvarande sätt av att även den öppna förskolan i träffpunkt Enebyberg stängde.

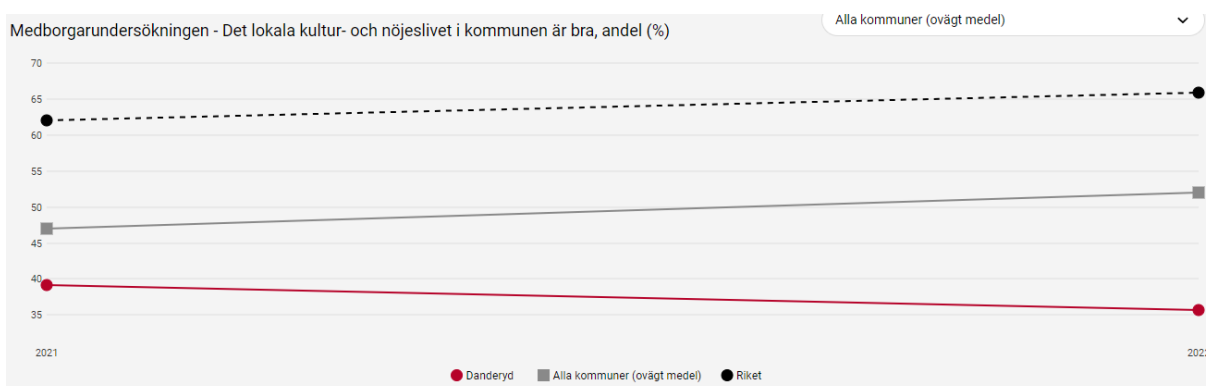
I jämförelsen sticker Täby ut positivt och ligger på en högre nivå jämfört innan pandemin. Enligt statistik 2022 från Kungliga biblioteket hade Täby 0,38 årsverken per 1000 invånare som i stort motsvarade Danderyds 0,39 årsverken. Bryter man ner antal årsverken per åldersgruppen invånare 0–18 år, det vill säga barn och unga, får man samma värde 1,5 årsverken för Täby och Danderyd. Personalresurserna i förhållande till befolkningens mängd är därmed likvärdiga. Det som skiljer är att Danderyd bemannar och administrerar 0,12 bibliotek per 1000 invånare medan Täby 0,08 bibliotek. Uppdrag och prioriteringar kan också skilja sig åt.

Beträffande aktiviteter för barn och unga suddas gränserna alltmer ut mellan bibliotek, kultur och annan öppen ungdomsverksamhet. När kommunala verksamheter integreras och samverkar blir det allt svårare att kategorisera aktiviteter till en viss verksamhet. Detta kan påverka statistiken vid jämförelse med enskilda kommuner.

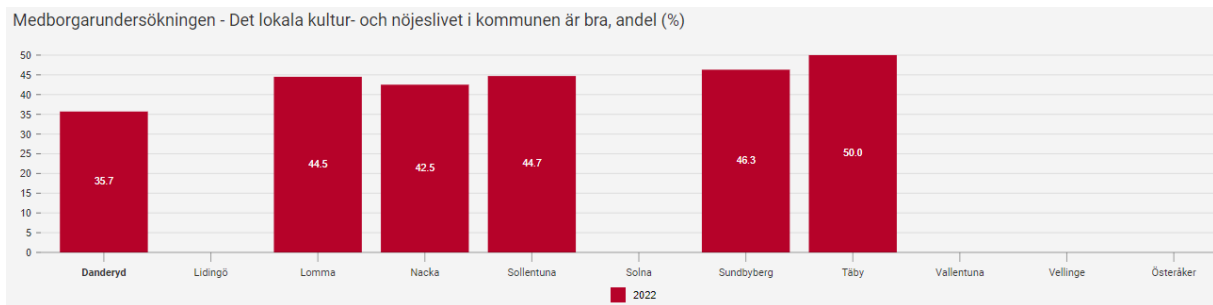
Nyckeltal för uppfattning

I SCB:s Medborgarundersökning ger invånarna generellt kultur och fritids verksamhetsområden goda omdömen. Ett nyckeltal avviker negativt och det är uppfattningen om det lokala kultur- och nöjeslivet.

Medborgarundersökningen - Det lokala kultur och nöjeslivet i kommunen är bra, andel (%)

Gapet till övriga kommuner har ökat där utvecklingen i Danderyd går i negativ riktning. Orsakerna är inte kända men kan dels vara en följd av att Danderyd tillhör de 25 procent kommuner med lägst kostnad för kultur per invånare dels den svårighet det innebär för en liten kommun nära Stockholm att konkurrera med det högkvalitativa och rika kulturutbud som finansieras av regionen och Stockholms stad. Kulturutbudet i kommunen fokuserar på målgrupperna barn och unga samt äldre. De konserter och teaterföreläsningar som erbjuds förskolor, skolor samt äldreboenden kanske inte syns för den breda allmänheten som besvarar enkäten.

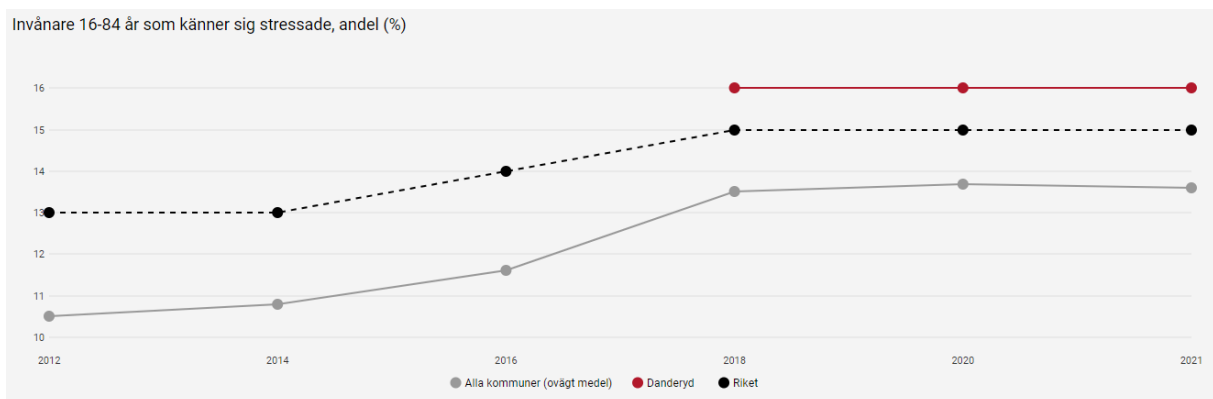

Av de jämförelsekommuner som genomfört Medborgarundersökningen 2022 får Danderyds kommun det lägsta omdömet. Detta kan delvis vara naturligt då en kommun som exempelvis Täby på ett helt annat sätt är en regional motor i Stockholmsregionens utvecklingsplan.

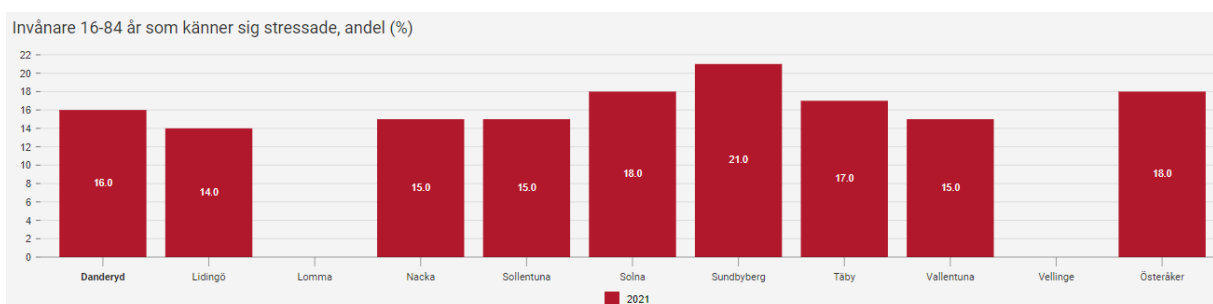
Nyckeltal för långsiktiga effekter

När det gäller långsiktiga effekter tillhör Danderyd de 25 procent av kommunerna där invånarna känner sig som mest stressade. Intressant att notera är att för övriga nyckeltal kopplade till välbefinnande ligger Danderyd bland de 25 procent kommuner med bäst resultat.

Invånare 16 - 84 år som känner sig stressade, andel (%)

Danderyd följer utvecklingen i riket, men på en högre nivå.

Ingen av jämförelsekommunerna ligger bland de 25 procent kommuner med bäst utfall. På grund av sekretesskäl saknas uppgifter från Lomma och Vellinge.